

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКОВОЇ ДУМКИ В МЕНЕДЖМЕНТІ, ГАЛУЗЯХ СПОРТУ, ОБСЛУГОВУВАННЯ ТА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

*Тези доповідей
III Міжнародної студентської наукової конференції
(26-27 вересня 2024 року, м. Львів)*

*За загальною редакцією
Наталії ПАВЛЕНЧИК*

Львів -2024

УДК 658.01

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЇ
ШАХІВ В ІНТЕРНЕТ МЕДІА ПРОСТОРИ****Олександр ПРОХОРОВ**

аспірант

*Науковий керівник – Антон ЛИТВИНЕЦЬ*кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент
Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського (Україна)

На сучасному етапі становлення шахової професійної спільноти уряди багатьох країн вживають заходів для розвитку й популяризації шахів. Поява штучного інтелекту поліпшила рівень підготовки спортсменів, а також створила нові можливості для популяризації шахів і збільшення шахової спільноти. Діяльність Міжнародної шахової федерації (ФІДЕ) сьогодні спрямована на підвищення якості міжнародних і національних турнірів, а також на популяризацію шахів телевізійні покази чемпіонатів із коментарями від провідних шахових гросмейстерів. 100 років тому було створено міжнародну шахову організацію ФІДЕ. На сьогодні це провідна організація, яка пододала багато труднощів, але продовжує свою діяльність і розвиток шахового спорту. Ряди майстрів і гросмейстерів зараз поповнюються зовсім юні шахісти, яким виповнилося лише 12-13 років.

Завдяки впровадженню комп'ютерних технологій та інтернету відбувся різкий стрибок у популяризації шахового спорту. У процесі підготовки спортсменів використовують спрощені варіанти розбору партій. Використання комп'ютерних програм дало імпульс для розвитку теорії гри, яка стала доступна завдяки глобальному павутинню. Ймовірно, настане той день, коли штучний інтелект перевершить гру найсильнішого шахіста. Ще одним явищем є популяризації спорту серед жінок, які увійшли до еліти шахового спорту. Проаналізуємо причини розвитку шахів на сучасному етапі і можливі наслідки. Провівши короткий аналіз відкритих джерел і літератури, ми виділили основні чинники, які найбільше вплинули на цей феномен.

Усе почалося з того, що шахи, (і спорт загалом) стали частиною державної політики низки країн, які входять у ФІДЕ, що сприяло посиленню мотивації спортсменів та організацій. Описані вище явища в розвитку шахового спорту не варто розглядати відокремлено. На сьогодні деякі країни на чолі з ФІДЕ голосують за включення шахів до Олімпійських ігор. Це дасть змогу збільшити інформаційне охоплення й залучити величезну кількість зацікавлених людей, як інвесторів, так і спортсменів.

Однією з головних, на наш погляд, майбутніх змін буде трансформація процесу фінансування турнірів. Виходячи з дослідження компанії *World Chess by Agon* (головний комерційний партнер FIDE), яке присвячене вивченню фінансового стану професійних шахістів на основі аналізу даних із розподілу призових на 32 найбільших шахових турнірах, можна сказати про невідповідність доходів і високої популярності (охоплення останнього чемпіонського матчу Дінг Лірен – Ян Непомнящий – 2,1 млрд глядачів). Отже, потрібно змінювати систему фінансування або покращити процес комерціалізації матчів – це дасть змогу суттєво збільшити призовий фонд.

Компанія *World Chess by Agon* зараз веде переговори з американською кінокомпанією про знімання інтерактивного художнього фільму, присвяченого шахам, у якому кожен глядач зможе стати учасником подій, які розгортаються на екрані.

Вихід шахового спорту на телебачення знову дасть величезний поштовх у їх популяризації. Для цього компанія планує запустити телевізійний проєкт *Armageddon Series*. Його суть полягає в тому, що гротмейстри високого рівня гратимуть бліцпартії, які будуть транслювати на телебаченні. Раніше ФІДЕ вже робила спроби запуску телевізійного проєкту, присвяченого шахам, але через відсутність інтересу та запиту з боку суспільства їхня рентабельність була наднизькою. Нещодавнє зростання популярності шахів дає надію на успішність таких проєктів.

Варто врахувати тенденцію використання шахових онлайн-ресурсів для навчання і проведення турнірів (*chess.com*). У стратегії розвитку шахового

спорту треба передбачити не лише економічні чинники та наслідки, а й соціальні. Слід зважати на можливості комерціалізації шахового спорту завдяки його популяризації в бізнес-середовищі. Наприклад, фонд *Prytek*, який спеціалізується на вкладеннях у стартапи в IT- та діджитал- сферах, хоче за допомогою *World Chess by Agon* надати партнерство підприємцям для інноваційних рішень від провідних компаній світу.

Серед прихильників ідеї про те, що вважають, що шахи розвивають стратегічне мислення, стриманість, уміння планувати й розважливність, а популяризація шахів дасть змогу створити сучасне та нове суспільство інтелектуалів, які сформулюють успішне бізнес-середовище.

Шахи – це спорт для розумних людей. Вони розвивають якості, потрібні кожній людині, яка прагне досягти успіху. Ці характеристики й роблять шахи перспективним спортом, який має велике майбутнє.

Список використаних джерел:

1. Onida N. Why Digital Marketing is like to play Chess. URL: <http://surl.li/qhsqyz>
2. Robert S. Business lessons from chess: business lessons from chess: a discussion of parallels a discussion of parallels between chess between chess strategy and business strategy, strategy and business strategy, and how chess can have applications and how chess can have applications for business education for business education. *Academy of Educational Leadership Journal* 2009. Vol. 13, N 1. P. 79–85.
3. Chess strategy – parallels in Innovation and Marketing. URL: <http://surl.li/odemue>
4. Височіна Н. Л. Психологічні особливості професійної діяльності спортсменів-шахістів. *Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору* : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф. Київ, 2007. Т. 6. С. 37–42.